

I

Acord de la Secció Filològica sobre el model de llengua

(Acord del 2 de juliol de 2010)

El 2 de juliol de 2010 la Secció Filològica aprovà l'acord sobre el model de llengua, el qual es reproduïx a continuació.

Acord de la Secció Filològica sobre el model de llengua

1) La Secció Filològica, conscient que l'àmbit d'actuació de l'IEC són les terres de llengua i cultura catalanes (l'Alguer, Andorra, Catalunya del Nord, la Franja, Illes Balears, País Valencià i Principat de Catalunya) i atès que té com a àmbit d'estudi propi la llengua catalana en el seu conjunt i com a objectius la seva codificació normativa —ortogràfica, gramatical, lèxica i terminològica— i l'establiment de l'estàndard oral i escrit o varietat pública de prestigi, global o regional, constata que la normativa catalana està establerta i, en general, consolidada.

2) L'expansió de l'ús públic i de l'aprenentatge de la llengua, la diversitat creixent de les pràctiques comunicatives i culturals i la coexistència de les comunicacions d'àmbit regional amb les d'abast global o supraregional, reclamen que les orientacions normatives s'actualitzin, es completin i s'explicitin més detalladament per tal de propiciar el desplegament adequat dels recursos expressius propis de gèneres de comunicació d'estil menys formal.

3) L'estàndard català es construeix a partir de la norma prescriptiva establerta. Sense perjudici del seu objectiu unificador d'establir una llengua comuna i de donar pautes de convergència, inclou un marge de variació, de disponibilitat de recursos expressius, atenent la dimensió dialectal —dels cinc grans àmbits del català: central, valencià, balear, nord-occidental i septentrional— i la dimensió funcional i contextual —estils de formalitat. Cal tenir present, però, que les formes de l'estàndard pròpies d'un àmbit dialectal o funcional han de tenir reconeixement social en l'àmbit corresponent.

4) La variació a l'interior de l'estàndard té unes restriccions i uns límits, establerts i expressats mitjançant un procés de selecció i de jerarquització, d'acord amb les orientacions normatives elaborades per la Secció Filològica. Així mateix, l'ús dels recursos expressius disponibles, que poden reflectir-se parcialment en la

proposta d'estàndard i també ésser objecte d'orientació, ha de ser coherent dins de cada situació comunicativa.

5) La concreció tècnica de la presentació de l'estàndard, diferent en el diccionari, en la gramàtica i en les propostes per a l'estàndard oral, pot fer-se a través de diversos mecanismes: per exemple, marques d'ús o indicacions equivalents en el si de les definicions en el diccionari; redacció més explícita en la gramàtica, procurant mantenir una univocitat a l'hora de descriure els fets o d'orientar l'ús, tant pel que fa als dialectes com als registres, per bé que, com eventualment en el diccionari, es pot recórrer a indicacions relatives a tipus específics de registre (no solament nivell de formalitat —per exemple, en la llengua antiga, en registres literaris, etc.—), o relatives a la jerarquització de formes lèxiques, d'accepcions, de formes gramaticals i de construccions sintàctiques. Aquestes especificacions tècniques seran elaborades per les comissions respectives i aprovades per la Secció Filològica. Això vol dir que tant el diccionari com la gramàtica seran de caràcter normatiu, i podran incloure orientacions sobre l'ús.

6) En resum, l'objectiu de l'activitat normativa i estandarditzadora és posar a disposició de tots els usuaris un repertori de recursos lingüístics propis de la llengua estàndard o codi denotatiu per excel·lència, ampliar el ventall de recursos disponibles i orientar-ne l'ús, així com propiciar, en la mesura del possible, la identificació dels usuaris amb un model de referència que integri la variació i satisfaci les necessitats comunicatives del conjunt de la comunitat lingüística.